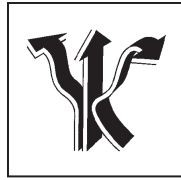

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Українське суспільство: контури інновацій”
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Вавренюк Сергій Анатолійович Державне регулювання соціальної сфери в умовах фінансової кризи на основі європейського досвіду.....	110
Вакуліч Тетяна Михайлівна Вплив соціальних факторів на формування невротичних розладів	113
Гайдукевич Геннадій Анатольевич Децентралізація: восток України.....	116
Гайдученко Світлана Олександрівна Соціокультурний аспект модернізації державного управління	120
Гатіатулліна Ольга Вікторівна Проблеми молоді як одна із сучасних соціальних проблем в Україні	123
Глушко Лариса Олексіївна Компетентністний концепт як сучасна основоположна ідея розвитку впевненості в собі у процесі соціалізації школярів.....	126
Головченко Валентин Васильович Державна (українська) мова як тема політико-правових дискусій	129
Гордієнко Михайло Григорович, Медвідь Федір Михайлович Інноваційне мислення як вимога соціального розвитку	132
Грабовенко Наталія Валеріївна Деінституціалізація дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в контексті соціальної політики.....	136
Дікареєв Олександр Іванович Неокласична модель політичного дослідження справедливості світового розвитку в триаді: “політичний процес — зміни політичного режиму — політичні актори, інститути, правові механізми та норми”	139
Дмитренко Тетяна Леонідівна Розвиток інформаційних систем як шлях до прозорості вексельного ринку.....	146
Довбик Катерина Сергіївна, Філіппов Михайло Іванович Сучасні тенденції розвитку системи управління інноваційними процесами на державних підприємствах в умовах економічної кризи.....	148
Дорошенко Володимир Сергійович Особливості дослідження соціальної політики як суспільного інституту.....	150
Дорошенко Лідія Степанівна Вплив організаційної культури підприємства на формування трудового потенціалу	153
Євсюкова Оксана Володимирівна Застосування інституціонального підходу у системі сервісного публічного управління	155
Захожай Костянтин Валерійович Вплив бюджетного процесу на соціальні проблеми сьогодення.....	157
Згалат-Лозинська Любов Олександрівна Проблема молодіжного безробіття та шляхи її вирішення.....	160
Калина Алла Василівна Мотивація персоналу як складова соціально-трудова відносин	163

ІННОВАЦІЙНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ВИМОГА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Ключові засади нинішнього етапу існування людської цивілізації базуються на широкому використанні наукових знань, інноваційних технологій, креативних ідей, інтелектуальних ресурсів. За їх допомогою здійснюються системні трансформації оточуючого світу з метою створення комфортних умов буття. Знання в структурі інформаційного суспільства стають основним виробничим ресурсом, що забезпечує динаміку цивілізаційного поступу. Розумовий потенціал, людський інтелект, інноваційний пошук є вічним рушієм прогресу. Раціональна креативність, сучасні інформаційно-комунікативні та виробничі технології визначають утвердження інноваційного типу розвитку, що детермінує соціально-економічне зростання, демократичні трансформації і забезпечує конкурентоспроможність держави. Досягнути високих стандартів життя, утвердити ефективну модель врядування і знайти адекватні відповіді на виклики часу спроможна та спільнота, яка взяла на озброєння інноваційні моделі розвитку. Формування та реалізація інноваційної структури суспільства має починатися із глибокого і всебічного осмислення й професійного аналізу сучасних запитів соціуму. У зв'язку з цим **метою** цього дослідження є з'ясування ролі та значення інноваційного мислення та новітніх технологій в контексті вирішення кризових явищ та забезпечення динамічного поступу суспільства.

Сьогодні Україна переживає найтяжчу кризу часів незалежності. Головне її підґрунтя коріниться у відсутності докорінних реформ та інноваційного прориву. Звідси випливає закономірний алгоритм подолання української стагнації: **розробка інфраструктури для підтримки інноваційної політики держави як національної стратегії розвитку**, яка за пріоритетністю має бути нарівні з військово-оборонним компресом. Тоді можна сподіватися на успішне вирішення соціально-економічної кризи, підвищення якості життя і безпеки громадян, зміцнення демократії, відновлення територіальної цілісності держави та формування соціальної бази для інтеграції до європейської спільноти [3, 178–184].

За допомогою інноваційного мислення, творчих потуг громадян, наявності ідеологічного плюралізму суспільство робить крок уперед, зміцнює демократичний формат політичної системи. Інноваційні перетворення здійснюються творчою, інтелектуальною силою людини, яка виступає головною умовою й креативним ресурсом соціальних трансформацій у відкритому суспільстві. Автор терміну “інновація” Й. Шумпетер акцентує увагу на досконалості людського ресурсу в умовах демократії. Вчений стверджує, що “якість людського матеріалу надзвичайно важлива для успіху демократичної форми правління. Це неправда, що в демократичній країні люди завжди мають ту форму і тієї якості державне правління, яких хочуть і заслуговують. Існує чимало способів забезпечити країну доволі здібними політиками.

Проте дотеперішній досвід, здається, наводить на думку, що єдина гарантія такого забезпечення — це наявність соціальної верстви, теж наслідку соціального відбору, з природним потягом до політики. Якщо ця верства не буде ні надто замкненою, ні надто доступною для сторонніх і матиме в собі доволі сили для асиміляції більшості поглинутих елементів, то вона не тільки поповнить шеренги політиків людьми, які витримали численні випробування в інших галузях..., а й зробить цих людей придатнішими для політичної кар'єри, прилучивши їх до втіленого у традиціях досвіду, професійного кодексу та певної системи поглядів” [5, 360]. Отже, демократичні засади політичного устрою апріорі передбачають **поряд з широким використанням інноваційного мислення вести просвітницьку діяльність**. Якщо людина адекватно осмислює інноваційні процеси і діє у відповідності до вимог часу, тоді вона має шанс стати суб'єктом політичних змін.

В постіндустріальну добу традиційні цінності поступаються місцем інноваціям, технологічному прогресу, ринку, що стають головними атрибутами розвитку соціуму. Наукова чи соціально-політична інновація передбачає здобуття знання, якого не було раніше в просторовому континуумі та світоглядних координатах певної спільноти. Пошукові парадигми інновацій передбачають **не просто констатацію знань, а продукування нових сенсів**. Людська дія чи вчинок починається із свідомості, думки, ідеї. Жодне нововведення не з'являється на порожньому місці, а продукується досвідом та інтелектом багатьох поколінь людей. Появі сучасних технологій та соціальних проектів передує інноваційне (креативне) мислення, яке продукується індивідами, здатними до творчості й стратегічного бачення явищ та процесів. Це **елітна когорта пасіонаріїв, що здатна критично осмислювати й конструктивно аналізувати** існуючі теорії, усталені істини, правила і норми поведінки в культурі, політиці, освіті тощо. На основі елітної парадигми формуються нові форми соціальної динаміки.

Нинішній етап буття людства здійснюється у просторі глобалізації. Під її впливом радикально змінюються традиційні постулати капіталістичних відносин і формуються концептуальні засади нового суспільства. Феномен глобалізації детермінується інтелектуальними потугами творчих особистостей, які прагнуть свої креативні здобутки та інноваційні проекти реалізувати у практичній площині. Щоб мати цілісне уявлення про об'єкт дослідження, необхідно дати чітку наукову характеристику інновації як рушія соціальних перетворень. Для цього ми скористаємося аргументами відомого філософа сучасності В. Кременя, який слушно зазначає, що “поняття інновації неоднозначне. Під нею розуміють упровадження нових ідей, технологій у виробництво, управління галуззю, підприємством; в іншому аспекті інновація — це нововведення, яке ще недостатньо поширене в суспільній діяльності чи виробництві. Інновацією також вважається кінцевий результат упровадження науково-технічного прогресу з метою здобуття соціального, політичного, економічного, науково-технічного або іншого результату. Без сумніву, нове застосування наукових, культурних, технічних знань, які забезпечують економічний, політичний, адміністративний успіх, також завжди є інновацією. У методологічному плані *інновація* — це ідея (ідеї), пропозиції, наукові розробки, які можуть і стають основою створення нових стратегій розвитку, нових видів продукції, значно поліпшують споживчі характеристики (економічні, культурні, освітні, технічні тощо) явищ і процесів, товарів, створення нових об'єктів матеріального та ідеального буття. *Все, що може вдосконалити якість життя і процес розвитку людства, є інновацією*” [4, 223]. Виходячи з цього, треба зауважити, що за допомогою критичного аналізу та креативного способу мислення, притаманного людині, генеруються прогресивні імпульси, здійснюється постійне

оновлення соціальних реалій. **Ефективний і якісний формат існування соціальної спільноти визначається інноваційною складовою та конструктивною критикою.** Завдяки інноваційній діяльності відбувається удосконалення засобів і методів пізнання навколишнього світу, створюються умови для змін і переходу до нової якості політичного, соціокультурного, економічного буття суспільства.

Звернення сучасної цивілізації до продуктивної та інноваційної сили науки пов'язане із чисельними викликами і загрозами. В межах даного дослідження ми звернемо увагу лише на очевидні постгуманні наслідки генної інженерії. **В епоху технологічного світу гуманістичні цінності релятивізуються і замінюються штучним інтелектом, що спрямовує людство до постгуманної цивілізації.** Німецький соціолог У. Бек у цьому контексті зауважує: “Замість того, щоб спробувати пригальмувати небезпечні темпи розвитку нових ризикованих технологій, загострити сприйняття пов'язаних з ними загроз і побічних наслідків, заохочувати широкомасштабний пошук технологічних альтернатив і надавати суспільству більше можливостей участі в ухваленні технолого-політичних рішень, політичне оперування небезпеками й ризиками, пов'язаними з новими технологіями, також приноситься в жертву конкурентоздатності на міжнародній арені і сподіванням на нові робочі місця. Цим самим державна політика, пристосовуючись до неоліберальних пріоритетів світового ринку, тисне на педаль газу, а не на гальма, реалізуючи ризиковані технологічні лінії. А це щонайменше обернеться проти неї тоді, коли вочевидь неосяжні наслідки і небезпеки, що потрапили у поле зору громадськості, перетворяться на джерело економічної і політичної турбулентності” [1, 190]. Із цих роздумів робимо висновок про те, що інноваційна політика держави повинна збалансовуватися консервативними традиціями національного субстрату.

Аксіологічне значення інноваційних процесів полягає в тому, що вони репрезентують інструментарій перетворення різних сфер соціальної дійсності. Методологічне підґрунтя для здійснення радикального оновлення різних галузей суспільства забезпечує окрема наука — інноватика. Вона визначає механізми формування технологій, моделей діяльності та поведінки нових суб'єктів соціального життя, пропонує алгоритми для пошуку альтернативних моделей розвитку суспільства, особливо тоді, коли воно знаходиться в умовах тотальної кризи. Щоб подолати посткомуністичний занепад української державності, треба неодмінно робити інноваційні прориви у соціально-економічному, духовно-культурному й військово-стратегічному напрямках. **Відправною точкою формування інноваційного мислення є оновлення патерналістської свідомості та рабської психології українських громадян. Сьогодні нам треба долати не тільки зовнішню агресію неоімперської Росії, а й внутрішні комплекси меншовартості.** “Основними напрямками формування сучасної інноваційної культури в Україні є: посилення ролі національних засобів масової інформації у справі формування інноваційної культури суспільства, пропагування цінностей творчої праці та вільного підприємництва; спрямування освітньо-інформаційних програм на впровадження інновацій на всіх рівнях суспільної діяльності; розвиток управлінської та правової культури службовців і спеціалістів, підвищення рівня економічної, юридичної та інформаційної освіченості громадян; державна підтримка науково-популярних публікацій, програм і видань; ушанування провідних учених України, пропагування сучасних досягнень науки та їхнього значення для майбутнього українського суспільства” [2, 4–6]. Виховання нових світоглядно-ментальних переконань української молоді, як основного ресурсу модернізації суспільства треба здійснювати шляхом інноваційного засвоєння вітчизняної історичної, культурної, духовної спадщини,

національних традицій свого народу. Це пріоритетні завдання нинішнього порядку денного українського політогенезу.

Виходячи з вищесказаного, можна сформулювати узагальнюючі судження. Соціальні процеси сучасної цивілізації набули такої стрімкої динаміки, що вимагають відповідного формату інноваційного мислення, яке буде спроможне адекватно реагувати на соціальні запити громадян й задовольняти їх політичну активність. Об'єктивно рефлексувати й оперативно задовольнити соціальні потреби людей в системі координат інноваційного мислення означає створення максимально сприятливих умов для реалізації творчого потенціалу індивіда. **Інноваційна людина — це особа нової якості**, яка озброєна необхідним арсеналом знань, інтелекту, досвіду, креативності та професіоналізму, щоб бути успішною. Критична маса таких індивідів, спираючись на власний потенціал і маючи змогу вільно робити альтернативний вибір, формує громадянське суспільство й визначає демократичний устрій держави.

Джерела

1. Бек Ульріх Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Ульріх Бек; пер. з нім. О. Юдіна. — К.: Ніка-Центр, 2011. — 408 с.
2. Геєць В. Інноваційна модернізація національного господарства: інститути, обмеження, ресурси / В. Геєць, М. Згуровський, М. Присяжнюк, В. Семеновенко // Економіст. — 2011. — № 3. — С. 4–6.
3. Медвідь Ф. М., Юхимчик М. В. Інноваційна діяльність в Україні: політико-правові аспекти // Наукові праці МАУП / Редкол.: А. М. Подоляка (гол. ред.) [та ін.]. — К.: МАУП, 2001. — Вип. 4(27). — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2010. — С. 178–184.
4. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. — К.: Педагогічна думка. — 2008. — 520 с.
5. Шумпетер Йозеф А. Капіталізм, соціалізм і демократія / Йозеф А. Шумпетер // Пер. з англ. В. Ружицького та П. Таращука. — К.: Основи, 1995. — 528 с.